

Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure

Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure

Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure

Barra lliure]

Barra lliure]

Barra lliure]

Barra lliure]

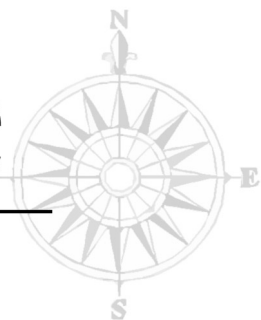
Barra lliure]

Barra lliure]

Barra lliure]

Barra lliure]

Barra lliure

Barra lliure]

Barra lliure]

Barra lliure]

Barra lliure]

Barra lliure]

Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure

Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure

Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure

Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure Barra lliure

INTRODUCCIÓ

Sol ser a les edats de l'alumnat de 3r i 4t d'ESO, entre 14 i 16 anys, quan s'inicia el consum d'alcohol o -encara que no es begui- es participa en activitats en les quals l'alcohol pot tenir un cert protagonisme. Diferents estudis marquen com una època de canvi l'estiu entre 3r i 4t d'ESO -que actua com un ritus de pas de la infantesa a la joventut- en la qual molts joves s'inicien en la festa i en l'ús de drogues recreatives. D'aquestes, la més usada i protagonista és l'alcohol.

A més, és fàcil que el seu consum estigui associat a intoxicacions agudes -borratxeres- o crítiques -comes etílics-. Això passa a causa de :

- No disposar encara d'informació necessària per evitar aquests problemes.
- Funcionar en ocasions per pautes més grupals -explícites o no- que per opcions individuals.
- Tenir una edat en la qual la tendència és a actuar amb compulsió i intensitat.

Aquests dos cursos són els més apropiats per iniciar activitats específiques de prevenció de problemes associats a l'alcohol, a les quals s'ha d'incorporar:

- El manteniment d'opcions d'abstinència i el retard de l'edat d'inici del seu ús.
- Les conductes adequades i la informació necessària per evitar els problemes associats al consum.

En general, hi ha un canvi significatiu entre 3r i 4t d'ESO. Si tercer sol ser un any de canvi, en el qual conviuen, d'una forma una mica forçada, alumnes en moments maduratius diferents, a quart ja hi sol haver més homogeneïtat i el tema de l'alcohol pot treballar-se de forma més normalitzada i adulta

Les activitat prèvies a l'assistència a l'obra de teatre *Barra Lliure* són més prudentes i estan més pensades per als joves més tranquils i amb consums baixos d'alcohol. Les posteriors -seguint la línia argumental del guió- són més apropiades per als qui surten de festa i tenen el consum d'alcohol més proper i normalitzat.

ABANS (L'INICI)

DE DEBÒ QUE T'HO AGRAEIXO, PERÒ NO

1. Descripció

S'analitza el tema del respecte a opcions diferents pel que fa a l'alcohol i es busquen formes diferents d'argumentar que no es desitja beure.

2. Objectius

- Reforçar la postura dels joves que no beuen alcohol.
- Afavorir el respecte cap als amics que prenen una opció diferent a la pròpia.
- Dotar qui no beu alcohol de diferents formes per mantenir i defensar la seva postura.

3. Desenvolupament

→ El professor pregunta als alumnes si els sembla que els joves que no beuen alcohol poden compartir espais (per exemple anar junts a un bar o a un concert) amb d'altres que sí que ho fan. Posteriorment argumenta que, en ser una droga acceptada socialment i no gaire forta, quan no es pren en excés permet que convisquin joves amb opcions de consum diferents.

→ Els alumnes expliquen o representen exemples -reals o inventats- de joves que no respecten les decisions d'altres, en ambdues direccions. Per exemple:

Dirigit als qui no beuen	Dirigit als qui beuen alcohol
<i>Una aigua? Va, de veritat, què prendràs?</i>	<i>Doncs no hauries de beure, perquè no ets tu i...</i>

→ S'explica que de vegades fa la impressió que qui beu alcohol és divertit i enrotllat, i que qui no sol fer-ho és una persona avorrida, que no lliga, etc.

→ Com que, en alguna ocasió, els qui no beuen poden trobar-se amb la necessitat de justificar-se, en grups de 4 o 5 alumnes han de buscar formes per respondre la pregunta de “Per què no beus?”. Les respostes han de ser variades i diferents (alguna de divertida, irònica, forta...). Algun exemple:

Forma	Idea
Simpàtica	No bec, així no et deixaré sense alcohol!
Forta	Perquè no em dóna la gana. Què et sembla?
Suau	No em diu res.
Divertida	Jo ja m'he begut tot el que em tocava.
Intel·lectual	M'avorreix dir i escoltar ximpleries.

→ Es posen en comú les idees.

→ Per finalitzar l'activitat es recomana la consulta del web <http://elpep.info> i es recorda la idea que no beure alcohol té els seus avantatges (és més barat, és més sa -especialment a l'edat de l'alumnat de 3r i 4t d'ESO-, el cap està més clar...).

4. Temporalització

5 min.	Presentació i introducció sobre la convivència entre joves que beuen i abstemis.
10 min.	Recollida d'exemples o casos sobre la falta de respecte.
5 min.	Explicació sobre el desprestigi dels qui no beuen.
10 min.	Treball en grup.
10 min.	Posada en comú i conclusions.

Total: 40 min.

VA, VA! BEU BABAU!

1. Descripció

Després d'analitzar els valors que associen la publicitat de les empreses productores de begudes alcohòliques al fet de beure els seus productes, s'elaboren propostes contrapublicitàries per qüestionar-les.

2. Objectius

- Fomentar una actitud crítica davant la publicitat directa i encoberta sobre l'alcohol.
- Qüestionar l'associació entre ser jove <> beure alcohol <> festa fantàstica.

3. Desenvolupament

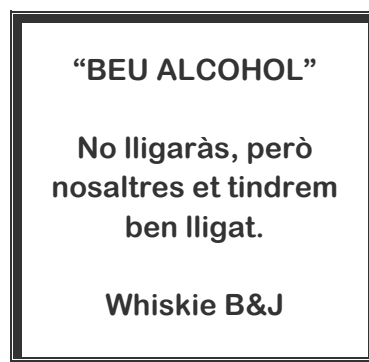
→ El professor explica que les companyies productores de begudes alcohòliques estan molt interessades que la gent jove:

- Compri totes les “motos” que venen (mitjançant la publicitat i altres estratègies).
- Begui alcohol -i justament de la marca que elles fabriquen.
- En consumeixi en quantitat i freqüència.

→ Els alumnes refresquen la memòria i expliquen diferents anuncis de begudes alcohòliques relacionats amb la festa i ser jove. S'analitzen conjuntament els valors i associacions que s'hi fan. Poden ser aspectes com:

- Felicitat i diversió: hi apareix algú passant-s'ho malament?
- Ser jove: l'única forma de ser-ho és estant en un bar a les tantes de la matinada?
- Lligar: amb aquesta copa som irresistibles?

→ S'explica què és la contrapublicitat -utilitzar els mateixos mitjans publicitaris de les empreses per qüestionar-les o donar missatges contraris- i, per grups de 4 o 5, es busca un lema i una imatge sobre la manipulació de les empreses productores de begudes alcohòliques. Es poden plasmar en cartolines i penjar-les en el passadís del centre. Per exemple:

→ A les conclusions es recorden els altres tipus de publicitats indirectes de les productores de begudes alcohòliques (festes temàtiques, patrocinis esportius o de festivals de música, etc.) i se suggereix mantenir sempre aquesta actitud crítica davant la publicitat en general i la de l'alcohol en particular, recomanant el web <http://consumehasta morir.com>

4. Temporalització

5 min.	Introducció d'una explicació breu sobre els interessos de les productores de begudes alcohòliques.
20 min.	Explicació d'anuncis i anàlisi dels valors que hi apareixen.
30 min.	Treball de contrapublicitat en grup.
5 min.	Tancament i conclusions.

Total: 60 min.

DURANT (EL NUS)

Quatre idees per al debat:

L'obra de teatre *Barra Lliure* té un doble objectiu:

- Prevenir l'ús problemàtic de l'alcohol.
- Oferir als joves una experiència teatral enriquidora.

Una vegada finalitzada l'obra, s'obre un espai de debat. Atès que la representació pot realitzar-se simultàniament amb un nombre elevat d'alumnes, pot ser convenient preparar-los prèviament des del centre educatiu sobre com participar en el col·loqui final i recordar alguns aspectes sobre les formes d'assistir a un espectacle.

L'alumnat, en acabar l'obra, pot fer intervencions de diferents tipus:

Pregunta	Valoració	Comentari vivencial	Suggeriments
<i>Us ho passeu bé mentre actueu? Es triga molt a preparar una obra així?</i>	<i>La part que més m'ha agradat és la de mímica. No diuen res, però t'ho diuen tot.</i>	<i>Això, en el meu grup, no passa. Si algú va en moto és perquè té molt clar que no prendrà res.</i>	<i>Estaria bé que hi hagués algú que no begués alcohol. No tots els joves, quan sortim, bebem.</i>

En qualsevol dels casos, convé que les intervencions:

- Es facin utilitzant un volum alt -perquè ens sentin els actors i els companys.
- Siguin breus i clares -sense embuts.
- Siguin constructives i respectuoses.

És important que l'alumnat tingui clar que una representació teatral esgota. Quan les actrius i l'actor obren el debat estan molt cansats i, per tant, agrairan la nostra col·laboració i la dels alumnes.

I, encara que ja ho saben, podem recordar un parell de coses sobre l'experiència teatral:

És important que els nois i les noies tinguin en compte que el teatre:

... no és com veure una pel·lícula: els artistes, que són de carn i ossos, són allà, concentrats en el que fan.

... no només el públic veu i escolta les actrius i als actors; també succeeix a l'inrevés, perquè els artistes veuen i senten el públic (les seves expressions, els seus moviments, els seus comentaris...).

... És una expressió artística que es construeix al moment; ja que tant el públic (amb la seva actitud, les seves reaccions...) com els i les artistes (que adapten cada obra al públic i a la seva reacció) construeixen una representació que cada vegada canvia.

Per això és tan important:

- Estar en silenci (no només per les companyes i els companys, sinó també per la concentració dels artistes).
- Si es té mòbil, tenir-lo apagat.
- Evitar -sempre que sigui possible- aixecar-se del seient.
- Si s'expressa algun sentiment o emoció (riure, sobresalt, etc.), que sigui d'una forma respectuosa.

DESPRÉS (EL DESENLLAÇ)

N'HI HA QUE SURTEN, N'HI HA QUE ENTREN

1. L'obra de teatre *Barra Lliure*

Barra Lliure mostra d'una forma clara la relació que alguns joves tenen amb l'alcohol. En concret, aquells que en beuen i, a més, tenen tendència a fer-ho d'una forma freqüent i, en ocasions, inadequada. Presentar aquestes situacions és útil per dissuadir qui no beu alcohol o retardar-ne l'inici, i afavorir -entre qui en beu- un consum més controlat i amb menys riscos.

2. Descripció

A partir de l'anàlisi d'un text que planteja alguns dels atractius de sortir de festa, es busquen altres activitats alternatives, en les quals puguin experimentar-se sensacions semblants.

3. Objectius

- Qüestionar els clixés associats a ser jove i sortir de festa.
- Potenciar activitats d'oci constructiu, alternatiu a l'ús recreatiu d'alcohol.

4. Desenvolupament

→ El professor sol·licita un voluntari perquè llegeixi pausadament el text adjunt, en el qual una noia parla de sortir de festa. Durant la lectura, dos alumnes escriuen a la pissarra les idees més destacables:

- M'agrada sortir de festa perquè trenco amb la rutina:-de casa-a-l'institut i de-l'institut-a-casa.

- Sóc aquí amb els meus col·legues i són els que jo escullo, no els que et toquen o els que et tria no sé qui, com els de la classe.

- Encara que alguna vegada sigui un pal, gairebé sempre és intensa. Quan surts, saps com comença però no com acaba. Saps què vull dir?

- Lliguis o no, la història aquesta de miradetes i de -com mola que estiguis aquí- sempre hi és.

- Cremo, cremo molt. És com si ballant em tragués de sobre tots els mals rotllos de la setmana.

- Hi ha poca llum, la música és alta... Sóc jo, perquè sóc jo. Però també sóc una altra. No sé si m'entens, la mateixa, però diferent, ahora.

→ Una vegada obtingudes les sensacions que apareixen en el text, es divideix la classe en grups de 4 o 5 persones. Cada grup busca un parell d'activitats diferents a sortir de festa, en les quals es puguin tenir vivències iguals o semblants a les que apareixen en el text. Per exemple:

Vivències	Altres activitats
Música alta	Tocar un instrument en un grup i assajar.
Escollir la gent	Qualsevol lloc on s'estigui amb els amics.
Saps com comença, però no saps com acaba	Qualsevol partit esportiu o de competició.
Trencar rutines	Anar a la muntanya i perdre's allà on no es vegi la "civilització".
Lligar	Allà on hi ha joves, hi ha mogudes...
Intensitat	Esports de risc -escalada, agafar la bici de nit...

→ Es posen les idees en comú. El professor obre un debat amb l'alumnat per buscar conjuntament activitats que -a més de servir per passar-s'ho bé- puguin tenir un altre sentit:

Vivències	Altres activitats
Ajuda a persones necessitades	Voluntariat social amb persones grans, amb discapacitats...
Implicació col·lectiva	Participar en una associació de joves o amb joves (ateneus, associacions d'estudiants, de tradicions, etc.).
Aprentatge	Llengües (per conèixer gent), música, art...
Reivindicatives	Fer una bicicletada per demanar un transport públic millor i restar protagonisme als cotxes.
Solidàries	Muntar activitats de sensibilització sobre els pobles del món que ho estan passant malament.
No consumistes	Qualsevol activitat que sigui gratuïta i no necessiti diners per fer-se.

→ Tancament i conclusions de l'activitat, convidant a dur a la pràctica les propostes més interessants i creatives plantejades.

5. Temporalització

10 min.	Presentació, lectura del text i recull de les idees més significatives.
15 min.	Treball en grup.
10 min.	Posada en comú.
10 min.	Recerca en gran grup d'activitats amb un sentit comunitari i solidari.
5 min.	Conclusió.

Total: 50 min.

6. Diàlegs de l'obra i reflexions

Natàlia- Buah! [...] No sé com li haurà quedat el pis al Toni!

Víctor- És veritat, ens vam anar sense més, a sobre que ens deixa casa seva...

Víctor- Així que et vam deixar sola carregant amb els dos, no? Em sento fatal.

Cristina- És al lavabo plorant.

Cristina- Saps per què ha començat avui a beure? Per perdre la vergonya...

Natàlia- Me'n vas a buscar una altra? [...] Diuen que s'ha de beure per oblidar i encara me'n recordo.

La festa és només la tarda o la nit? O també ha d'incloure la preparació i preveure què cal fer quan s'acabi?

Beure alcohol és sinònim d'anar a la teva i no col·laborar al final de la festa (en una casa o en un "botellón") a recollir?

Se surt per haver de recollir o fer-se càrrec de qui es passa amb l'alcohol?

Si una història així es repeteix, què es pot fer?

L'alcohol sempre dóna diversió o pot provocar just el contrari?

Intentar canviar bevent una part nostra que no ens agrada, és una bona idea?

Quant dura l'oblit que pot provocar l'alcohol? És millor oblidar els problemes o afrontar-los?

DIUEN QUE LA PRIMERA VEGADA NO S'OBLIDA...

1. L'obra de teatre *Barra Lliure*

Barra Lliure mostra d'una forma clara els problemes que pot comportar, en la pròpia persona i en els altres, un consum excessiu d'alcohol. Presentar aquestes situacions és útil per dissuadir qui no beu alcohol o retardar-ne l' inici, i afavorir -entre qui l'usa -un consum més controlat i amb menys riscos.

2. Descripció

Mitjançant un joc de rol s'analitzen les conseqüències derivades de beure massa i no recordar res del que s'ha fet.

3. Objectius

Reflexionar sobre les conseqüències que pot tenir un consum excessiu d'alcohol en una festa en un mateix i en els altres.

4. Desenvolupament

→ El professor presenta l'activitat i demana dues voluntàries i dos voluntaris per representar un joc de rol. Els assigna els següents personatges:

Natàlia (protagonista)	Víctor (nòvio de la Natàlia)
Cristina (amiga de la Natàlia)	Pere (amic del Sergi)

→ A l'alumna que representa la Natàlia se li dóna com a única informació:

Ahir a la nit va sortir de festa amb el seu xicot i els seus amics. Es va emborratxar i la van haver d'acompanyar a casa. Del que va passar aquella nit, ella no recorda gairebé res.

Se li demana que surti de classe.

→ S'explica a tota la classe i als tres participants el que va passar al llarg d'aquella nit.

La Natàlia es va emborratxar i:

- Va estar lligant amb un noi desconegut. Al final es va enrotllar amb ell.
- Li va dir a la Cristina per primera vegada que era la seva millor amiga.
- Va vomitar al local.
- Va insultar el Pere mentre l'acompanyava a casa.

Els tres personatges volen parlar amb la Natàlia del que va passar. Es poden donar les següents pautes per a la representació de cada rol:

Cristina	<ul style="list-style-type: none"> - Agraeix el que li va dir la seva amiga durant la festa. - Defensa i justifica el que la Natàlia va fer, dient que estava molt beguda i no s'assabentava de res. - Li sap greu que la seva amiga no recordi un dels millors moments de la seva amistat.
Víctor	<ul style="list-style-type: none"> - Ahir va veure com la seva xicota s'enrotllava amb un altre noi davant dels seus nassos. - Sap que ella estava molt beguda però està molt enfadat. - No està segur de si ella no ho recorda o de si no ho vol recordar.
Pere	<ul style="list-style-type: none"> - Va deslliurar la Natàlia d'anar-se'n per allà amb el "rollete". - Va haver de disculpar-se amb els del local per la seva vomitada. - Està "cabrejat" amb la Natàlia pels insults que li va propinar i pel que li ha fet al seu amic.

→ Es demana a l'alumna que representa la Natàlia que entri a classe i participi en una conversa amb els seus tres amics. S'inicia així el joc de rol.

→ Es finalitza el joc de rol i s'obre un debat final amb tot el grup. Les conclusions es poden anotar a la pissarra. Poden llançar-se preguntes del tipus:

- *Com se sentien els diferents personatges?*
- *Tenen motius per estar enfadats amb la Natàlia?*
- *La festa hauria estat igual si la Natàlia no hagués begut o ho hagués fet en poca quantitat?*
- *Què hauria passat si el Pere no hagués donat la cara per ella i se n'hagués encarregat?*

5. Temporalització

10 min.	Presentació de l'activitat i assignació dels rols.
5 min.	Explicació dels tres papers.
20 min.	Joc de rol.
15 min.	Debat final i conclusions.

Total: 50 min.

6. Diàlegs de l'obra i reflexions

Natàlia- Tan exagerat va ser? [...] El que dieu... Allò d'anar darrere del Toni.

És important posar-se un límit per no haver de penedir-se l'endemà del que s'ha fet?

Víctor- Bé, crec recordar que us vaig donar la murga...

Quin sentit pot tenir passar-ho bé si després no es recorda?
És just que només es diverteixi una persona o tot el grup?

Víctor- T'adones que si no recordes com vas arribar a casa et podia haver passat qualsevol cosa?

Amb la borratxera es perd el sentit del risc?

Natàlia- Ho sento, Víctor, jo... No era conscient del que feia. Saps que tu m'agrades i...
(Víctor se'n va, enfadat)

Natàlia- Víctor, si us plau...

Val la pena passar-ho bé una nit i malament una setmana?

Cristina- "Jo", Natàlia, quin "marrón"...

Passar-se amb l'alcohol pot fer-nos mal?

Natàlia- No sé per què ho vaig fer. Es que ni em recordo de la seva cara... Jo...

Barra lliure

Fitxes elaborades per Educació Per l'Acció Crítica (EDPAC).

Quan l'alcohol s'ha convertit per a molts joves en un dels ingredients imprescindibles de les festes del cap de setmana, Societat Il·limitada indueix a reflexionar els teus alumnes amb aquest espectacle rotund i proper a la seva realitat.

Després de l'èxit demolidor d'*Amors que Maten*, tornem a commoure els joves amb els temes que els preocupen i els afecten més directament. Un valent muntatge que no els deixarà indiferents.

Agraïm a l'associació PDS, Promoció i Desenvolupament Social, la seva col·laboració desinteressada facilitant orientacions tècniques sobre el tractament del tema de l'alcohol en el guió d'aquesta obra.

ALTRES OBRES...

3er i 4rt
d'ES.O.

La vida
es sueño

El Lazarillo
de Tormes

Mari
Cel

Chapeau!

InterRail

Dr. Jekyll and
Mr. Hyde

TRANSEDUCA
INFORMACIÓ I RESERVES
902 318 319

Transeduca, S.L.
C/ Doctor Valentí Carulla, 9
08940 Cornellà de Llobregat
(Barcelona)
Tel. 902 318 319
Fax 902 320 321
info@transeduca.com
www.transeduca.com